

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS FŐ BEVÉTELEI FEJEZET 2005. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSE

1. CÍM: VÁLLALKOZÁSOK KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

1/1. ALCÍM: TÁRSASÁGI ADÓ

A központi költségvetésnek a társasági adó címén 2005-ben 464,1 milliárd forint bevétele keletkezhet. A GDP arányában kifejezett társasági adóbevétel 2005-ben 2,1 % lesz.

A társasági adó szabályváltozásai 2005-ben összességében 7 milliárd forintnyi adóbevétel-mérséklést okoznak, amely két tényezőtől adódik:

- 2005-től a kutatók, a szoftverfejlesztők alkalmazására tekintettel elszámolt bérköltség 10 %-ának megfelelő adókedvezmény vehető igénybe, amely a vállalkozások számára 2005-ben 1,3 milliárd forintnyi adómegettarítást jelenthet;
- a helyi iparüzési adó utáni adóalap-kedvezmény 2005-ben 25 %-ról 50 %-ra emelkedik, amely módosítás keretében a költségvetés 2005-ben 5,7 milliárd forint adóbevételről mond le.

A 2005. évi szabályozó változások az informatikai, azon belül a kutatói és szoftverfejlesztő cégek humán terheit csökkentik, ami elősegíti a magyarországi kutatói és fejlesztői – azon belül informatikai - tevékenység erősödését. A helyi iparüzési adó megemelt levonhatósága is a cégek versenyképességének növelését célozza. További 6,1 milliárd forintnyi társasági adóbevétel-kiesést okoz a pénzügyi intézmények különadója, amely szerint az érintett vállalkozások adózás előtti eredménye csökkenthető a befizetett különadóval.

1/2. ALCÍM: HITELINTÉZETEK ÉS PÉNZÜGYI VÁLLALKOZÁSOK KÜLÖNADÓJA

A 2005. január 1-jén hatályba lépő hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások külön adója révén a költségvetésnek 37,8 milliárd forint bevétele tervezhető. A pénzügyi intézményeket érintő kamatkülönbözetet terhelő adó az érintett intézmények többleteredménye egy részének költségvetésbe történő visszaforgatását jelenti, arra tekintettel, hogy ezek a vállalkozások az utóbbi években a gazdálkodásukon kívüli okokból tudták jelentősen növelni a jövedelmüket. Előre láthatóan a jövedelemnövelést biztosító sajátos körülmények két évig állnak fenn, így a különadó határozott időre, 2006. december 31-éig áll fenn. A különadót ráfordításként kell elszámolni, így ez csökkenti a társasági adó alapját, ezáltal „kettős adóztatást” nem eredményez.

1/3. ALCÍM: BÁNYAJÁRADÉK

A bányajáradék előirányzata 2005-ben - az előző évhez képest némi növekedést tartalmazva - 20,1 milliárd forintra tehető. A bányajáradék döntő részét továbbra is a kőolaj és a földgáz termékek utáni befizetések jelentik. A szilárd energiahordozók bányajáradék befizetése alapvetően csökken, mert a bányatörvény módosításával a mélyművelésű szénttermékek mentesülnek a bányajáradék fizetési kötelezettség alól.

Az egyéb szilárd ásványi nyersanyagoknál viszont a bővülő termelés hatására magasabb bányajáradék befizetés prognosztizálható.

1/5. ALCÍM: JÁTÉKADÓ-BEVÉTELEK

2005-ben játékadó-bevétel címen a központi költségvetésben 64,2 milliárd forint tervezhető. Jövőre az adózási szabályok nem módosulnak és a piacon sem várható lényeges változás. Az állami játékszervező által szervezett sorsolós játékok közül továbbra is az 5/90, a 6/45 és a 7/35 lottójátékok a legnépszerűbbek. A három lottójáték forgalmában 2005-ben nem várható számottevő növekedés tekintettel arra, hogy nem minden évben lehet számítani rendkívüli nyereményhalmozódásra, kisebb jackpot halmozódások azonban valószínűsíthetőek. A fogadásos játékoknál némi visszaesés prognosztizálható. A lóversenyfogadás továbbra is játékadó-mentes marad. A játékkaszinók tiszta játékbevétele, így a játékadó-befizetés is várhatóan emelkedni fog. A pénznyerő automaták üzemeltetése csak infláció alatti mértékű játékadó-bevétel növekedést eredményezhet a játékhelyek változatlan száma miatt, a játékautomata üzemeltetés után fizetendő játékadóból viszont némi növekedés valószínűsíthető.

1/6. ALCÍM: EGYSZERŰSÍTETT VÁLLALKOZÓI ADÓ

A 2005. évi költségvetés az egyszerűsített vállalkozói adó (eva) címén 75,3 milliárd forint pénzforgalmi bevétellel számol. Az evára vonatkozó szabályozásban 2005-re nem valószínűsíthető olyan változás, amely érdemben befolyásolná a költségvetés bevételét. A GDP arányában kifejezett eva bevétel az előző évhez hasonlóan 2005-ben is 0,3 %-os arányú.

1/7. ALCÍM: ÖKOADÓ

1/7/1. Energiaadó

Az energia adó esetében a visszaigénylésre vonatkozó szabályok változása miatt a pénzforgalmi bevételek mérséklődésére kell számolni. Az adótételek változatlansága mellett 2005. évben e jogcímen képződő pénzforgalmi bevétel 10,7 milliárd forintot jelent.

1/7/2. Környezetterhelési díj

A környezetterhelési díj bevétele 9 milliárd forint. A befizetési kötelezettség a 2004. évi szinten marad mind a levegő, mind a víz, mind a talajterhelés esetében. A visszaigénylésre vonatkozó szabályok kibővítik kedvezményezettek körét.

1/8. ALCÍM: EGYÉB BEFIZETÉSEK

Az egyéb befizetések 2005. évi előirányzata - az előző évihez képest 0,5 milliárd forintos mérsékelt növekedést tartalmazva - 21,5 milliárd forint, amelynek jelentős részét az állami adóhatóság által beszedett bírságok, pótlékok teszik ki. Ezt növeli még az adóalanyok által befizetett önellenőrzési pótlék, illetve a vámhatóság által beszedett szankciók összege is. Az adóhatósági szankciók tekintetében olyan szigorítást nem tartalmaz a jövő évre tervezett törvénymódosítás, amely a bírság-pótlék összegek nagyságrendjét érdemben befolyásolná.

2. CÍM: FOGYASZTÁSHOZ KAPCSOLT ADÓK

2/1. ALCÍM: ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

Általános forgalmi adóból a központi költségvetés 2005. évre 2048 milliárd forint pénzforgalmi adóbevételt tervez, amely a GDP arányában 9,2 %-os arányú. Az adóbevételek várható alakulását elsősorban a makrogazdasági feltételek, míg kisebb részben a szabályozás változásának hatásai befolyásolják. A makrogazdasági pálya stabil, export és beruházások vezérelte gazdasági növekedéssel és a reálkeresetek ezzel összhangban lévő, mérsékelt ütemű növekedésével számol. A lakossági vásárolt fogyasztás és a lakossági beruházások, az előző éveknél kisebb ütemben, de növekedést jeleznek, ami az áfa-bevételek várható alakulását kedvezően befolyásolja. Az egyéb vásárlásokat (államháztartás, non-profit intézmények, pénzintézetek stb.) inkább a szabályozás módosulása, mintsem a makrogazdasági pálya változásának hatása determinálja. Az áfa szabályozásban számszerűsíthető költségvetési kihatással bíró változások közül a csoportos áfa-alanyiság választhatóságának kiterjesztése, valamint az úthasználati- és parkolási díj áfa levonási tilalmának megszüntetése a nagy tömegű gépjárművek esetén, összességében mintegy 2,5-3 milliárd forint áfa bevétel kiesést okoz. A regisztrációs adó áfa alapot képez 2005. január 1-jétől, amely mintegy 8 milliárd forinttal növeli a költségvetés áfa bevételét. A szabályozó módosítások együttes hatásaként az eredményszemléletű bevételekben 5-5,5 milliárd forint többlet jelentkezik.

2/2. ALCÍM: JÖVEDÉKI ADÓ

A jövedéki adók esetében adóemelésre nem kerül sor. Ennek oka egyrészt az inflációs hatások mérséklése, másrészt pedig az, hogy az EU által a jövedéki termékekre alkalmazott minimum adószintek - a cigarettát kivéve - már megvalósultak. A szabályozás által biztosított feltételek között a tervezett jövedéki bevételek elérését a vámhatóság hatékony adóbeszedési tevékenysége mellett az is segíti, hogy az adótételek változatlansága a forgalom élénkülésére ösztönzően hat. Mindezeket figyelembe véve jövedéki adó tekintetében a 2005. évi költségvetési bevétel pénzforgalmi előirányzata 672,3 milliárd forintban prognosztizálható.

2/3. ALCÍM: REGISZTRÁCIÓS ADÓ

A regisztrációs adóbevételek 2005. évi előirányzata 0,3 %-os GDP arányos bevétellel számol. Az előirányzat 62,6 milliárd forint. Az adótételek valorizációja általában 5 %-os mértékű. Jövőre a motorkerékpárok után is regisztrációs adót kell fizetni, ennek bevételi hatása azonban nem jelentős.

3. CÍM: LAKOSSÁG KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

3/1. ALCÍM: SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ

A személyi jövedelemadó államháztartási szintű pénzforgalmi bevételének 2005. évre tervezett összege 1482,9 milliárd forint, amely a GDP arányában 6,6 %-ot tesz ki. Az államháztartási bevételből 1 016,1 milliárd forint a központi költségvetést, míg 466,8 milliárd forint a helyi önkormányzatokat megillető rész.

Az összevont adóalap 2005. évre tervezett összege 6 409,6 milliárd forint. 2005-re a jelenlegi háromkulcsos adótábla kétkulcsossá alakul, úgy hogy a jelenleg

26 százalékkal adózó középső sáv helyébe az alsó adósáv szerinti 18 százalékos adókulcs lép. Az adótábla és a kiegészítő adójóváírás módosítása következtében a magánszemélyek eredményszemléletű személyi jövedelemadó-fizetése 2005-ben 104 milliárd forinttal mérséklődik. Az adótábla szerint számított adó 2005-re tervezett összege 1603,8 milliárd forint. A 2005-re 384 milliárd forintra becsülhető a számított adót ténylegesen csökkentő adómérséklések nagyságrendje.

A kedvezmények levonása utáni, az adómentesen adható juttatások értéknövekedése miatti adókiesés (pl.: étkezési utalványok), továbbá a visszafizetendő adócsökkentéseket is tartalmazó, összevont adóalap utáni adó 2005-re tervezett összege 1220 milliárd forint, az erre számított átlagos adóterhelés 19 %-os mértékű. A külön adózó jövedelmek után 2005-ben 139,1 milliárd forint adóbevétellel lehet számolni. Az elkülönült adózás alá eső jövedelmeknél (ingatlan, ingó, vagyoni értékű jog átruházásából származó jövedelem, osztalék, árfolyamnyereség, ingatlan bérbeadása stb.) jelentős változást jelent, hogy ilyen esetben 2004-ben alkalmazott 20 %-os adókulcs 25 %-ra emelkedik. A tőzsdei árfolyamnyereség címén elért jövedelem utáni jelenleg 0 %-os adókulcs 25 %-ra emelkedik, az önkormányzatok részére szociális célra bérbe adott ingatlanból származó jövedelem adókulcsa pedig 10 %-ra csökken, az átalányadózást választó egyéni vállalkozók bevételi értékhatára 8 millió forintra nő. Az elkülönülten adózó jövedelmek körében 2005-re tervezett változások az államháztartás számára 17,6 milliárd forintnyi pénzforgalmi többlet adóbevételt jelenthetnek.

3/2. ALCÍM: EGYÉB LAKOSSÁGI ADÓK

Az egyéb lakossági bevételek a bérfőzési szeszadóból származó befizetéseket tartalmazza, melyek összege 2005. évre az előző évi teljesítéshez hasonlóan 3,5 milliárd forint. 2005. január 1-jétől a bérfőzési szeszadó terén az adózási szabályok nem módosulnak.

3/4. ALCÍM: LAKOSSÁGI ILLETÉKEK

A központi költségvetés a 2005. évben 99,6 milliárd forintos illeték-bevételi előirányzattal számol. Az öröklési és az ajándékozási illetékek 3-5 %-os átlagos évenkénti változása – a bevétel csekély voltára tekintettel – érdemben nem befolyásolja a jövő évi befizetéseket. Az illetékbevétel 47 %-át jelenő visszterhes ingatlanátruházási illeték esetén az előző évhez viszonyítva csökkenésre lehet számítani. Ennek oka, hogy a 2003. év végi a lakáshitel felvétel élénkülésből eredő lakásvásárlások nem folytatódtak. Az illeték törvény 2005. évre tervezett módosítása azonban várhatóan kompenzálja a bevételi visszaesést. A főbb módosítások között szerepel az ingyenes vagyonszerzési (öröklési, ajándékozási) illeték kedvezményi-, mentességi rendszerének átalakítása, az új lakások vásárlásához kapcsolódó mentesség változtatása, az átlag feletti hengerűrtartalmú gépjármű szerzését terhelő illetékfizetési kötelezettség emelése és egyes eljárási illetékek valorizációja.

4. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

4/1. ALCÍM: VEGYES BEVÉTELEK

Vegyes bevételek címen a központi költségvetés a 2005. évre 4 milliárd forint bevételt tervezett.

Az állami kezességvállalásokhoz kapcsolódó visszatérítésekből 1,5 milliárd forint származik. Az egyéb vegyes bevételek 2,5 milliárd forintos előirányzata többek között az önkormányzatok által jogtalanul igénybevett támogatások utáni kamattérítésekből, a felszámolásokból származó bevételekből, valamint a kezességvállalási díjakból tevődik össze.

Az Áht. módosítása értelmében 2005-ben az egyéb bevételek között kerül elszámolásra az általános tartalék terhére elszámolási, valamint visszatérítési kötelezettséggel nyújtott támogatások visszafizetett összege is.

5. CÍM: KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEK

5/1. ALCÍM: KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK

A központi költségvetési szervek befizetési kötelezettségeinek 2005. évi tervezett összege 13,5 milliárd forint, melynek teljesülése az alábbi jogcímenek jelentkezik:

- a költségvetési törvényben meghatározott bevételek – az állami feladatok ellátása során létrehozott áru és készlet-értékesítés, az alaptevékenység körében végzett szolgáltatások ellenértéke és az intézmények egyéb sajátos bevételei – 15 %-ának, a helyiségek bérbeadásából származó bevétel 50 %-ának kincstári vagyon utáni részesedés címén előírt befizetése;
- kizárólag saját bevételből gazdálkodó – a költségvetési törvényben meghatározott – intézmények tételesen megadott összegű befizetése;
- egyes bevételi előirányzatok pontosabb tervezésének elérése céljából előírt, az eredeti előirányzatot meghaladó többletbevétel 50 %-ának befizetése;
- a központi költségvetési szervek vállalkozási tevékenységből keletkező nyeresége - a társasági adó általános mértékével megegyező - 16 %-ának befizetése;
- a központi költségvetési szervek vagyonkezelésében lévő ingatlanok értékesítéséből származó bevételnek a központi költségvetés központosított bevételét képező hányada;
- a cégbejegyzések közzétételének költségtérítése.

5/2. ALCÍM: HELYI ÖNKORMÁNYZATOK BEFIZETÉSEI

A helyi önkormányzatok befizetéseiből 2005. évben 6,5 milliárd forint bevétel várható a központi költségvetésben. E befizetések a helyi önkormányzatok előző évi zárszámadásával, illetve a zárszámadási törvényben az Állami Számvevőszék megállapításaival kapcsolatban rögzített – a normatív állami hozzájárulások és támogatások tervezésével, valamint a központosított, s a címzett és céltámogatások elszámolásával összefüggésben -, jogtalanul igényelt és felhasznált támogatások visszafizetéséből származnak. Itt szerepel a helyi önkormányzatok és költségvetési szerveik vállalkozási tevékenységből származó eredmény elszámolása során keletkezett befizetési kötelezettségeiből származó bevétel is, figyelemmel az alaptevékenység ellátásához felhasznált részre.

5/3. ALCÍM: ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK BEFIZETÉSEI

A Munkaerőpiaci Alap összességében 81,3 milliárd forint befizetést teljesít. Az Alap hozzájárul a munkanélküli ellátórendszer változásával összefüggő feladatokhoz,

valamint a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatásához.

6. CÍM: ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK

Az állami, kincstári vagyonnal kapcsolatos 201 868,2 millió forint összegű tervezett befizetések nagyságrendjét a kincstári vagyon értékesítéséből befolyó várható bevételek mértéke (167,6 milliárd forint) határozza meg. Ezeken felül e bevételi cím az osztalék- és a koncessziós díjbevételeket is magában foglalja.

6/1. ALCÍM: OSZTALÉKBEVÉTELEK

Az állam vállalkozói vagyonával kapcsolatos osztalékbevétel 2005. évben 16 937 millió forintot tesz ki. A tervezett osztalék-bevétel az ÁPV Rt-től származik, amelynek befizetési kötelezettsége a társaság hozzárendelt vagyonába tartozó cégektől elvonni tervezett osztalék mértékéhez igazodik.

6/2. ALCÍM: KONCESSZIÓS BEVÉTELEK

A koncessziós díjakból származó befizetések 2005. évi előirányzata 17 319,2 millió forint. Ez az előirányzat két típusú koncessziós bevétel összegét tartalmazza.

A szerencsejáték szervezése után fizetendő díj 1 609 millió forintot tesz ki, mely várhatóan négy játékkaszinó befizetéseiből származik.

Az infrastruktúrával kapcsolatos koncessziós befizetések jövő évre tervezett összege 15 710,2 millió forint. Ezen belül a legnagyobb tételt az ún. harmadik generációs frekvenciasávok (UMTS) értékesítésének ellenértékéből várhatóan jövőre befolyó 15 milliárd forintos részlet jelenti. A fennmaradó részt a GSM 900 és DCS 1800 frekvenciában érintett három mobilszolgáltató által fizetendő éves koncessziós díj teszi ki.

6/3. ALCÍM: KINCSTÁRI VAGYONKEZELÉssel ÉS –HASZNOSÍTÁSSAL KAPCSOLATOS KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉST MEGILLETŐ BEVÉTELEK

A kincstári vagyon kezeléséből származó bevétel előirányzata 30 000 millió forint, amely a kincstári vagyonba tartozó ingatlanok értékesítéséből származik.

Az államháztartási törvény javasolt módosítása (109/A. § (7) bekezdés) lehetőséget teremt a kincstári vagyonba tartozó ingatlanok racionálisabb hasznosítására, az állami feladatellátáshoz nem szükséges ingatlanok értékesítésére. A törvény előírja, hogy a költségvetési intézmények kötelesek felajánlani azokat az ingatlanokat a Kincstári Vagyoni Igazgatóságnak (KVI), amelyek a költségvetési szerv elhelyezését nem szolgálják vagy az intézmény állami feladatának végrehajtásához nem szükségesek. A KVI ezeket az ingatlanokat más állami feladat ellátásához biztosíthatja, vagy ezekből forrást teremthet az állami feladatok ellátásához, azaz értékesíti az ingatlanokat.

Változik az intézményi vagyonkezelésben lévő ingatlan értékesítéséből az intézmény által felhasználható hányadról szóló szabály is. Az értékesítés költségeinek és az esetleges köztartozásoknak a kiegyenlítése után fennmaradó bevételből a korábbi 50 % helyett 2005-től 20 %-ot használhat fel a költségvetési szerv, 80 % pedig a költségvetés központosított bevételét jelenti.

Mindezek lehetővé teszik, hogy a KVI, illetve a központi költségvetés a korábbi években jellemző mértéknél magasabb összegű értékesítési bevételhez juthasson.

6/4. ALCÍM: AUTÓPÁLYÁK FINANASZÍROZÁSI RENDSZERÉNEK VÁLTOZÁSÁBÓL ADÓDÓ BEVÉTELEK

Az autópályák építésének finanszírozási és a meglévő autópályák hasznosításának rendszere 2005-től megváltozik. A költségvetési törvényjavaslat is kimondja, hogy az autópályákat magánbefektetői források felhasználásával kell továbbépíteni. A továbbépítendő pályák már meglévő szakaszait pedig ezzel összhangban kell hasznosítani. E bevételek 137 612 millió forintos előirányzata azon a koncepción alapul, hogy a befektető az adott pályaszakaszokra fordított állami kiadásokat térítse meg.

7. CÍM: UNIÓS ELSZÁMOLÁSOK

7/1. ALCÍM: EU VISSZATÉRÍTÉS

Az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló nemzetközi szerződés értelmében hazánk 2004-től három éven át egyösszegű visszatérítésben részesül. Az EU visszatérítésből származó bevételek 2005. évi előirányzata 7915,7 millió forint.

7/2. ALCÍM: VÁMBESZEDÉSI KÖLTSÉG MEGTÉRÍTÉSE

Az Európai Unióhoz való csatlakozással hazánk egyben a Vámunió tagjává vált, aminek következtében a Magyarországon vámkezelt árukból származó vámbevétel nem tulajdonítható hazánknak, az tisztán az uniós költségvetés bevétele. Mivel a magyar vámhatóság végzi el a beszedést, ezért az ezzel kapcsolatos költségek fedezetére a 2000/597/EK, Euratom tanácsi határozat a beszedett vám 25 százalékának megtartására jogosít fel. Ennek összege 2005-ben 10 000 millió forint.

7/3. ALCÍM: CUKORILLETÉK BESZEDÉSI KÖLTSÉG MEGTÉRÍTÉSE

Az Európai Unióban a cukor közös piaci szabályozásából fakadóan a cukor-, az izoglükóz- és az inulingyártóknak úgynevezett termelési illetéket kell fizetniük. Az illeték beszedése a vámokhoz hasonlóan az uniós tagállamokra delegált feladat. A cukorilleték beszedésével járó költségek fedezetére a 2000/597/EK, Euratom tanácsi határozat a beszedett illeték 25 százalékának megtartására jogosít fel. 2005-ben e jogcímen befolyó összeg 414,6 millió forintot tesz ki.

Dr. Draskovics Tibor
pénzügyminiszter